

Utazási állásfoglalások áfa

196/2010/Szt. 31. §/ISZ

Számviteli szempontból csekknek tekintend -e az utazási utalvány, és hogyan kell azt elszámolni az utalványt kiállító, illetve az utalványt vásárló félnél?

[28/2001. Számviteli kérdés]

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény és a pénzforgalom rendjét szabályozó jogszabályok alapján csekknek kell tekinteni - a Genfben 1931. március 19-én megkötött csekkjogi egyezmények kihirdetéséről szóló 1965. évi 2. törvényerejű rendelet, valamint a csekkjogi szabályok szövegének közzétételéről szóló 2/1965. (I. 24.) IM rendelet értelmében - a készpénzt helyettesítő fizetési eszköznek minősített csekk megnevezésű okiratot. Ez az okirat általános fizetési eszközként alkalmazható, nemcsak egy speciális szolgáltatás ellenértékének pénzügyi rendezésére, hanem általánosan minden fizetési kötelezettség teljesítésére. Ez az egyik alapvető különbsége a különböző szolgáltatásokhoz kapcsolódó utalványokhoz képest. A csekk címzettje mindig az a hitelintézet, amely a csekket kibocsátó személy csekkfedezeti számláját vezeti. Így a kibocsátott csekknek mindig fedezettnek kell lennie.

Számviteli szempontból a bizonyos szolgáltatások és termékértékesítések ellenértékéért elfogadható utalványok (étkezési utalvány, üdülési csekk, utazási utalvány, vásárlási utalvány stb.) nem minősülnek csekknek, azaz pénzeszköznek, függetlenül attól, hogy megnevezésükben esetleg szerepel a „csekk” kifejezés. A szolgáltatást nyújtóktól, illetve a termékértékesítőktől megvásárolt utalványok ellenértékét egyéb rövid lejáratú követelésként kell kimutatni, az utalványt magát pedig a 0. Nyilvántartási számlák számlaosztályban kell nyilvántartásba venni. A szolgáltatás igénybevételekor, illetve a termék beszerzésekor a megkötött szolgáltatási, illetve adásvételi szerződés alapján a számlázott ellenérték összegében fennálló kötelezettség (szállítói tartozás) kiegyenlítésekor az utalvánnyal történő teljesítés a Ptk. szerinti követelések és kötelezettségek beszámítására vonatkozó szabálynak megfelelően történik. A kötelezettséget és a követelést össze kell vezetni a kisebbik összegében és a fennmaradó kötelezettség többletet pénzügyileg rendezni kell. Ha az utalvány értéke, azaz a követelés meghaladja a szolgáltatás igénybevétele miatti kötelezettséget - és az utalvány fennmaradó értékét nem használják fel, újabb szolgáltatás igénybevételeire annak lejáratát idején belül -, akkor a lejáratát időn túl fel nem használható utalvány értékének összegében a fennálló követelést - mint elengedett követelést - a rendkívüli ráfordításokkal szemben kell kivezetni a könyvekben.

A termékértékesítő, illetve szolgáltatást nyújtó vállalkozás az eladott utalvány ellenértékét egyéb rövid lejáratú kötelezettségként köteles kimutatni, és az adásvételi vagy szolgáltatási szerződés alapján a számlázott ellenérték összegében keletkezett követelés (vevői követelés) kiegyenlítésekor az utalvánnyal történő teljesítést a Ptk. szerinti követelések és kötelezettségek beszámításának megfelelő szabály figyelembevételével számolja el. A fennmaradó követeléstöbbletet pénzügyileg rendezni az ügyfél (a szolgáltatást igénybe vevő), ha pedig kötelezettségtöbblet marad, azaz az utalvány értékét nem teljes egészében használja fel, és az ügyfél újabb szolgáltatás igénybevételeire sem használja azt fel az utalvány lejáratát idejéig, akkor

a kötelezettséget - mint elengedett kötelezettséget - a rendkívüli bevétellel szemben kell kivezetni a könyvekben.

Ez utóbbi eljárást kell alkalmazni az utazási irodák által kiállított utazási utalványok esetében is, az eladott utalvány összegét egyéb rövid lejáratú kötelezettségként kell kimutatni mindaddig, amíg azt az utalványbirtokos ügyfelek fel nem használják utazási szolgáltatás ellenértékének kiegyenlítésére. Ezt a kötelezettséget véleményünk szerint nem lehet el legnek tekinteni, mert az el legnek feltétele, hogy az adásvételi vagy a szolgáltatási szerződés már megkötésre kerüljön a felek között és a felek a szolgáltatás ellenértéke egy részének a teljesítést megelőző pénzügyi rendezésében állapodjanak meg. Az utazási utalványokat viszont általában elzetesen, az utazási szerződések megkötését megelőzően adják el. Az utazási szerződések megkötésére csak később kerül sor.

Abban az esetben, ha valamely utazási iroda utazási utalványokat ad el, de az utakat nem bonyolítja, illetve az utazási szerződést nem köti meg, hanem az utalványok ellenértékét az utazást lebonyolító utazási irodához továbbítja, akkor az utazási utalványok ellenértékét mindaddig egyéb rövid lejáratú kötelezettségként kell kimutatnia, amíg azt tovább nem utalja az utazást lebonyolító utazási irodának.

Ha az utazást lebonyolító utazási iroda helyett más utazási iroda bocsátja ki az utalványokat, akkor az eladott utalványok ellenértékének - a kibocsátó utazási iroda átutalásakor - a lebonyolító utazási iroda a befolyt összeget egyéb rövid lejáratú kötelezettségként köteles kimutatni mindaddig, amíg az utalványokat az ügyfelek az utazási szerződések ellenértékének pénzügyi rendezésére fel nem használják.

[2000. évi C. törvény 29. § (1), 31. §, 42. § (1)]

71/2011. Számviteli kérdés

A hivatalos külföldi utazásoknál a repülőjegyről szóló számlában az utazási irodák reptéri illetékét is számláznak. A reptéri illeték az igénybe vett szolgáltatások értékét növeli, vagy egyéb hatósági díjként kezelendő? ¹

Az illetéktörvény preambuluma alapján az illeték az állami és társadalmi feladatokhoz való arányos hozzájárulás, valamint az önkormányzatok saját bevételi forrásának gyarapítása érdekében meghatározott eseményekhez kötött fizetési kötelezettség.

A reptéri illeték pedig valójában az utasforgalmat szolgáló létesítmények utas általi használatának a díja. Így azt a számlázott összegben az igénybe vett szolgáltatások költségei között kell elszámolni. (A számviteli elszámolásnál félrevezető a reptéri illeték elnevezés.)

[2000. évi C. törvény 78. § (3)]

36/2011. Számviteli kérdés

¹ Megjelent: a Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat 2011. októberi számában.

Az áfatörvény 2011-ben hatályos el írásai szerinti, utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó különös adózási mód alapján megállapított általános forgalmi adó része-e az utazásszervez árbevételének, vagy azt a vev követelésekkel szemben kell elszámolni? Füg-g-e az elszámolás az utazásszervezési szolgáltatás után fizetend áfa megállapítására választható nyilvántartásokon alapuló módszerekt l?²

Az utazásszervezési szolgáltatáshoz kapcsolódó általános forgalmi adó számviteli elszámolása az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfatörvény) 2008. január 1-jei hatálybalépésével (illetve azt követ en is) változott. Az Áfatörvény ezeket a rendelkezéseket a XV. fejezetében rögzíti.

Az utazásszervezési szolgáltatáshoz kapcsolódó, az utazásszervez által fizetend általános forgalmi adót az utastól átvett el legr l, illetve a nyújtott szolgáltatásról kiállított számlában is fel kell tüntetni. Az utastól átvett el leget úgy kell tekinteni, mint amely az utazásszervez által számított árrésnek megfelel , arányos fizetend áfa összegét is tartalmazza, a megkapott teljes ellenérték kapcsán pedig a számított árrés - mint adóalap - után számítandó fel, és háritandó át a fizetend adó.

Az ismertetett Áfatörvényi rendelkezések alapján a számviteli elszámolás a következ képpen alakul. Mind az Áfatörvény szerinti egyedi nyilvántartáson alapuló módszer, mind az önálló pozíciószámokénti nyilvántartáson alapuló módszer szerint az utastól az utazásszervezési szolgáltatás teljesítését megel z en kapott ellenértéket (ellenértékrészt) el legnek kell tekinteni, és arról számlát kell kiállítani. Az utastól kapott ellenérték (rész) számviteli elszámolása teljes összegében el legként (rövid lejáratú kötelezettségként) történik. A kapott el legb l kalkulált általános forgalmi adót (árrésadót) a számviteli elszámolásban fizetend általános forgalmi adóként az egyéb követelésekkel szemben kell kimutatni.

A szolgáltatás teljesítését követ en az utazási szolgáltatásról kiállított számla alapján az utas által teljesített (fizetett) ellenérték számított árrés-adót nem tartalmazó összegét értékesítés nettó árbevételeként kell elszámolni. Az Áfatörvény szabályai szerint számított árrésadót az áfa számviteli elszámolására vonatkozó általános szabályoknak megfelelő en, a vev követelésekkel szemben kell könyvelni a fizetend általános forgalmi adó f könyvi számlával szemben [T311 - K467]. A korábban rövid lejáratú kötelezettségként kimutatott, vev kt l kapott el leget a vev i követelés csökkentésével szemben ki kell vezetni, az el leggel kapcsolatosan könyvelt áfatételt szintén meg kell szüntetni.

A kérdésre röviden válaszolva tehát: az Áfatörvény szerinti, utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó különös adózási mód alapján megállapított általános forgalmi adót a vev követelésekkel szemben kell elszámolni, az utazásszervezési szolgáltatás után fizetend áfa megállapítására választható nyilvántartásokon alapuló módszerekt l függetlenül. Az így elszámolt áfa tehát nem lesz része az utazásszervez árbevételének.

Az önálló pozíciószámokénti nyilvántartáson alapuló módszer esetében a pozíció zárásakor fordulhat el , hogy a kalkulált árrés és a tényleges árrés között esetlegesen különbözet alakul ki. Ezt az áfakülönbözetet kell egyedül az eredményt érint en elszámolni a számvitelben, a többletként fizetend általános forgalmi adót egyéb ráfordításként [T86 - K467], a túlfizetett általános forgalmi adót egyéb bevételként [T467 - K96] kell kimutatni.

² Megjelent: a Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat 2011. májusi számában.

50/2003. Számviteli kérdés

Utazási iroda szerz dést köt éttermi és egyéb partnereivel arról, hogy az utazási iroda meghatározott vendéglátóhelyeket „vesz igénybe” a vendégek ellátásánál, és ezért egy meghatározott összegre jogosult a partnerekhez irányított vendégforgalom által elért bevétel után. Ezt az összeget az utazási iroda számlázza a vendéglátóhelyeknek. Kérdés, hogy jutalék, „visszatérítés”, vagy árengedmény-e ez az összeg? ³

A kérdésben meghatározott összeg min sítések a rendelkezésre álló információk alapján az alábbi lehet ségeket indokolt számításba venni, különös tekintettel a szerz désben foglaltakra is.

1. Amennyiben az utazási iroda - saját nevében - az utazási csomag részeként rendeli meg az éttermi, vagy egyéb szolgáltatásokat az utas részére, úgy az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: áfatörvény) idegenforgalmi tevékenységre vonatkozó különös adózási szabályai szerinti adóalap meghatározásakor az utas által fizetett adóval növelt ellenértéket kell csökkentenie a szolgáltató(k) által kibocsátott számla bruttó ellenértékével. A fennmaradó különbözet az adóra is fedezetet nyújtó [az áfatörvény 66. §-ának (1) bekezdése szerinti] árrés.

Mivel a kérdés szerint az utazási iroda számlázza a vendéglátóhelyeknek az elvégzett szolgáltatás ellenértékének összegét, és nem fordítva, így ezt a lehet séget ki kell zárni.

2. A vendéglátóhely által bizonyos feltételek mellett nyújtott kedvezmény utólag adott árengedménynek min sülhet, amely - számlázott engedmény esetében - számlahelyesbítést von maga után. A helyesbít számla csökken ellenértéket tartalmaz, így a helyesbít számlát befogadó utazási irodánál az eredetileg megállapított árrést növeli. Lehetséges megoldás még a nem számlázott - forgalommal arányosan adott - árengedmény esete (ekkor azonban a szerz désben is így kellett megállapodni), amikor a vendéglátóhelyt l kapott pénz az utazási irodánál egyéb bevételt képez, és áfakörön kívüli tétel.

Az el z höz hasonlóan ezek a lehet ségek sem valószínűk, mivel nem a vendéglátóhely, hanem az utazási iroda számlázza az általa „végzett” szolgáltatást, illetve utólag adott, nem számlázott engedményként sem számolható el a kérdéses összeg a számlázás tényéb l következ en.

3. Elképzelt az utazási iroda részér l a jutalék fejében történ szolgáltatás az étterem, a szálloda részére a közvetítésért. Ez a szolgáltatás az áfatörvény általános szabályai szerint kezelend , az utazási iroda számlázza ki a vendéglátóhelynek a kötelezettségvállalás ellenértékét 25 százalékos áfa felszámításával. Az utazási iroda az utas felé e szolgáltatások tekintetében nem jár el saját nevében, csak összehozza az utast a jutalékot fizet étteremmel, szállóval.

A kérdésb l kiolvasható információk alapján valószínű leg ez utóbbi eset áll fenn, ugyanis az utazási iroda - erre vonatkozó szerz désé alapján - az ügylet gazdasági tartalmát tekintve valóban többletforgalmat generál a vendéglátóhelynél, amiért („ügynöki”) jutalékokra lehet jogosult.

³ Megjelent a Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat 2003. májusi számában.

Megjegyezzük, hogy a végzett tevékenység sajátosságainak, az általunk ismert gyakorlati tapasztalatoknak inkább megfelel az a megoldás, amikor a vendéglátóhely az utazási iroda részére, a neki „betudható” forgalom nagysága alapján, szerződésben előre meghatározott módon utólag, nem számlázott árendeményt ad.

[1992. évi LXXIV. törvény 66. § (1)]

49/2003. Számviteli kérdés

Utazásközvetítő iroda utazási csomag értékesítése esetén kiállíthatja-e a saját nevében a közvetített útról a számlát, valamint el legfizetés esetén a számlát helyettesítő okmányt az utas részére? ⁴

Ha egyik utazási iroda kész utazási csomagját értékesíti egy második utazási iroda saját nevében az utas felé, úgy szolgáltatásnyújtása az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: áfatörvény) 65-66. §-aiban tárgyalt különös adózási szabályok szerint ítélandó meg. Továbbra is érvényben van az 1998/33. számú Adózási kérdés, miszerint utasnak a szolgáltatás megrendelést kell tekinteni, legyen az akár természetes, akár jogi személy. Ilyen módon a második utazási iroda - mint megrendelő - képletesen „utasnak” minősülhet. Ilyenkor az utassal közvetlenül kapcsolatban lévő (második) utazási iroda természetesen saját nevében bocsátja ki a számlát az utas felé.

Amennyiben az utak közvetítése nem az utazási iroda saját nevében történik, úgy ügynöki a konstrukció. Csak a közreműködésért (közvetítésért) kapott díj képez adóalapot, amely után 25 százalékos adómérték felszámításával kell az adót megfizetni. Ez esetben sem az áfatörvény 8. §-ának (4) bekezdésében, sem pedig a 65-66. §-aiban foglalt előírások nem alkalmazhatók, mivel ezek a törvényhelyek csak az utazási iroda saját nevében végzett tevékenységekre vonatkoznak.

Az utasnak a számlázást - megállapodás alapján - azonban a közvetítő is elvégezheti. Ilyenkor az utat eredetileg szervező adja át a számlázáshoz saját, szigorú számadás alá vont számlatömbjeit, vagy számítógépes számlázás esetén jegyzékben rögzített sorszámtartományt ad le a közvetítő felé. A közvetítő természetesen a számlát az utat eredetileg szervező nevében bocsáthatja ki. Minderről a 1997/136. számú Adózási kérdés tartalmaz részletes eligazítást. Ha azonban nincs a felek között ilyen megállapodás, úgy az utasnak a számláért valóban elő kell mennie ahhoz az utazási irodához, amelyik az utat eredetileg szervezte.

Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy a számlát helyettesítő okmány kibocsátására ugyanezek a szabályok vonatkoznak, tehát az áfatörvény szerinti számlát helyettesítő okmányt sem bocsáthatja ki az, aki egyébként saját nevében számlakibocsátásra nem jogosult. Az előlegátvételét ilyenkor más bizonylattal, például bevételi pénztárbizonylattal lehet dokumentálni. Az áfatörvény már 2000. január 1-je óta kimondja, hogy az idegenforgalmi tevékenységet folytató adóalany az általa kibocsátott számlában nem tüntethet fel áthárított áfát, felszámított adómértéket. Az adóalany az áfatörvény előírásai szerint számított árrés-adóját analitikus nyilvántartása alapján számítja ki és vallja be.

[1992. évi LXXIV. törvény 65-66. §]

⁴ Megjelent a Számvitel, Adó, Könyvvizsgálat 2003. májusi számában.

2016/12. Adózási kérdés

utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó különleges szabályozás esetében érvényesíthet egyszer sítés

[az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 40. és 211. §-ához]

Az Áfa tv. 211. §-a értelmében:

„(1) Abban az esetben, ha az utazásszervezési szolgáltatás teljesítéséhez szükséges, a 206. § (1) bekezdésének a) pontjában említett más adóalany által teljesített szolgáltatásnyújtás, termékértékesítés teljesítési helye a Közösség területén kívül van, az utazásszervezési szolgáltatás nyújtása a 110. § (1) bekezdésének értelmében - mint közvetít i szolgáltatás nyújtása - mentes az adó alól.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adó alóli mentesség csak arányos részben illeti meg az utazásszervez t abban az esetben, ha az utazásszervezési szolgáltatás teljesítéséhez szükséges, a 206. § (1) bekezdésének a) pontjában említett, más adóalany által teljesített szolgáltatásnyújtás, termékértékesítés teljesítési helye részben a Közösség területén, részben azon kívül van.”

Az Áfa tv. 40. §-a értelmében a teljesítési hely személyszállítás esetében az az útvonal, amelyet a szolgáltatás nyújtása során megtesznek. Ebb l kifolyólag személyszállítás esetében az utazásszervezési szolgáltatás a Közösségen kívüli területen megtett útszakasz arányában lehet adómentes.

Nem kifogásolható, ha egyszer sítési okokból az utazásszervez a nemzetközi légi személyszállítási szolgáltatások esetében a Közösség területén belül és a Közösség területén kívül megtett útszakasz, illetve az adómentesség meghatározásához a Közösség területén kívüli célállomás esetében a szolgáltatást úgy tekinti, mint amely teljesítési helye teljes egészében a Közösség területén kívül van, a Közösség területén belüli célállomás esetén pedig úgy, hogy a szolgáltatás teljesítési helye teljes egészében a Közösség területén van. Menettérti személyszállítás esetében az oda- és visszautazás külön-külön önálló személyszállításnak tekintend .

Amennyiben azonban az adóalany a fenti egyszer sítés alkalmazása mellett döntött, azt az összes általa az utas javára igénybe vett nemzetközi légi személyszállításra alkalmaznia kell.

[Nemzetgazdasági Minisztérium NGM/32639-2/2015; NAV Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási F osztály 2216956094/2015.; AVÉ 2016/2.]

2011/4. Adózási kérdés

utazásszervez re vonatkozó - 2011. január 1-jét l hatályos - módosítások az Áfa tv.-ben

[az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 206. §-ához]

A 2010. évi CXXIII. törvény módosította az Áfa tv.-nek az utazásszervezőre vonatkozó különös adózási szabályait. A változások inkább pontosításnak minősülnek, ezek főbb elemei a következők:

1. A fordított adózás keretében megfizetett áfa szerepe az árrés-számításban (Áfa tv. 210. §, 212. §)

Ha magyar utazásszervező árrés-adó alá es - az Áfa tv. 206. §-ában meghatározott utas felé nyújtott - szolgáltatásába külföldön letelepedett adóalanytól igénybe vett szolgáltatást (szolgáltatás csomagot) épít be, az igénybe vett szolgáltatás után fordított adózás keretében fizetendő adóként beállított áfa összeget levonható adóként nem veheti figyelembe (Áfa tv. 212. §). Áfalevonási jog az utazásszervezőt azért nem illeti meg, mert az árrés adózás alá es szolgáltatásnyújtásokhoz kapcsolódó input áfa nem levonható akkor sem, ha azt az utazásszervezőre áthárítják és akkor sem, ha azt fordított adózás alkalmazásával magának kell megállapítania és megfizetnie.

A fordított adózás keretében megfizetett áfa az árrés-számításnál azonban adóalapot csökkent tényezőként jelenik meg. Az Áfa tv. 210. § (2) bekezdésének pontosított elírása értelmében az utazásszervező árrésének adóalapja az utastól beszedett nettó ellenérték, csökkentve az utas javára megrendelt szolgáltatások adóval számított ellenértékével (korábbi szöveg szerint adót is tartalmazó ellenértékével). Az így számított adóalapra kell a 25% áfát felszámítani.

Ha tehát az utazásszervező az utasoktól nettó 150 eFt/f részvételi díjat szed be, és az utas javára saját nevében 400 € értékben ($400 \text{ €} \times 280 \text{ Ft} = 112 \text{ eFt}$) vesz igénybe szolgáltatást a külföldi utazásszervezőtől, úgy az igénybe vett szolgáltatás után $112 \text{ eFt} \times 0,25 = 28 \text{ eFt}$ áfát kell fordított adózás keretében megfizetnie. Az így módon megfizetett áfa az árrés-adó alapját csökkent tényezőnek minősül.

$$\text{Árrés: } 150 \text{ eFt} - (112 \text{ eFt} + 28 \text{ eFt}) = 10 \text{ eFt}$$

$$\text{Árrés adó: } 10 \times 0,25 = 2,5 \text{ eFt}$$

2. Az utas fogalmával összefüggő pontosítás (Áfa tv. 206. §)

A módosított törvényszöveg nem az adóalany utas - végső felhasználói - nyilatkozatától teszi függővé, hogy az árrés alkalmazható-e, hanem minden esetben kötelezővé teszi az utazásszervező részére, hogy nyilatkoztassa ügyfelét arról, hogy:

- a szolgáltatást nem adóalanyként, vagy nem adóalanyi minőségében (azaz utasként) veszi igénybe,

- adóalanyként saját nevében és javára, tehát végső felhasználóként (azaz utasként) veszi igénybe,

- adóalanyként saját nevében, de más javára (azaz nem utasként) veszi igénybe.

Az ehhez kapcsolódó átmeneti rendelkezés szerint a 206. § új elírását abban az esetben kell alkalmazni, amelynél a szolgáltatás teljesítése vagy ha az ügylethez kapcsolódóan el lehet vésznék át, úgy az el leg kézhezvétele (jóváírása) 2011. január 1-jére vagy azt követő napra esik.

A kötelező nyilatkoztatással összefüggésben módosul az adózás rendjéről szóló törvény mulasztási bírságra vonatkozó elírása. Az utazásszervezési szolgáltatást igénybevevő adózó mulasztási bírsággal sújtható, ha az utazásszervezési szolgáltatásról valótlan nyilatkozatot tesz, vagy a nyilatkozattételt elmulasztja.

[Nemzetgazdasági Minisztérium Jövedelem és Forgalmi Adók F osztály 15.577/2010. - APEH Ügyfélkapcsolati és Tájékoztatási F osztály 5228731439., AVÉ 2011/1.]

Utazásszervezés, árrésszámítás

Megjelent a Számvetési Levelek 247. számában (2011. július 14.), 5086. kérdésszám alatt

Kérdés: Cégünk utazásszervezési szolgáltatást nyújt, árrés szerint adózik. Az árrés számítására lennének kíváncsiak. Több szaklapban, iránymutatásban eltérő számítási módokat találtunk. Mind pozíciószámokénti, mind az utankénti árrésszámítás szerint. A két számítási mód szerint ugyanaz a fizetendő áfa jön ki? Ha a bevétel 1000 Ft, az árrés 29%, az árrés összege 290 Ft, ami az áfát is magában foglalja? Külföldit is szerzem be az árrésadózáshoz a szolgáltatást, fordítottan adózik, és nem vonhatom le az áfát, az árrés ennyivel csökken! Jól értelmezzük? A le nem vonható áfát hova kell könyvelni? A külföldi szolgáltatás áfájának le nem vonhatóságában 2011-től csak pontosítás történt? 2010-ben is így volt? Ha a külföldi számla áfáját nem vonjuk le, azzal az árrést csökkentjük, mennyi lesz az áfa?

Válasz:

Az utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó különös szabályokat az Áfa-tv. XV. fejezete tartalmazza.

Az Áfa-tv. 212/A. §-a alapján a belföldön nyilvántartásba vett utazásszervező - az állami adóhatóságnak tett elzetes bejelentés alapján - dönthet úgy is, hogy az egyedi nyilvántartáson alapuló módszer (utanként) helyett az ilyen minőségben fizetendő adó együttes összegének megállapítása érdekében az önálló pozíciószámokénti nyilvántartáson alapuló módszert alkalmazza. Ha ez utóbbi módszert választja, akkor ettől a választása évét követő naptári év végéig nem térhet el.

A két módszer szerinti árrésszámítás egyrészt abban tér el, hogy az árrést utazásszervezési szolgáltatásonként (utanként), illetve önálló pozíciószámoként kell megállapítani, másrészt abban, hogy a tervezett árréstömeg és a végleges árréstömeg közötti különbséget mikor kell rendezni (amikor az utas visszaérkezik, illetve amikor az önálló pozíciószám megszűnik), továbbá hogyan kell azt rendezni (számlahelyesbítéssel vagy közvetlenül rendezve a különbséget az adóhatósággal). Ebből viszont az következik, hogy csak elméletileg azonos a fizetendő áfa!

Az Áfa-tv. 210. §-ának (2) bekezdése alapján árrés

- az a pénzben kifejezett különbség, amelynél

= a kisebbítendő tag az utas által megtérített vagy megtérítendő, pénzben kifejezett - adó nélkül számított - ellenérték;

= a kivonandó tag pedig az utazásszervezési szolgáltatás teljesítéséhez szükséges, más adóalany által teljesített szolgáltatásnyújtás, termékértékesítés megtérített vagy megtérítendő, pénzben kifejezett - adóval számított - együttes ellenértéke.

A 212/B. § (2) bekezdése szerint az árréstömeg az a pénzben kifejezett és önálló pozíciószámoként külön megállapított különbözet, amelyben

- a kisebbítendő tag az utasok által megtérített ellenérték és jóváírt, kézhez vett el leg adómegállapítási idő szakra összesített összege (csökkentve a visszatérített ellenérték és visszafizetett el leg összegével);

- a kivonandó tag az utazásszervező által más utazásszervezőnek juttatott vagy juttatandó vagyoni el nynek az arányos összege, amely - az utazásszervező által igazolt módon - betudható ellenértéke, vagy az utazásszervezési szolgáltatások nyújtása érdekében szükséges más adóalany által teljesített vagy teljesítendő szolgáltatásnyújtás, termékértékesítés.

Tartalmában az árrés, illetve árréstömeg törvényi megfogalmazása között nincs érdemi eltérés, a fogalmazásban való eltérés pedig a módszerek különböző ségére vezethető vissza.

Ha a gyakorlatból indulunk ki, akkor valójában az utas által az utazásszervezési szolgáltatásért fizetendő összeg kerül els dlegesén meghatározásra. (Legyen ez 1000 Ft.) Az utazásszervező kalkulálja a szolgáltatásnyújtáshoz igénybe vett (veendő) szolgáltatások, termékbeszerzések áfát is magában foglaló ellenértékének arányos részét (legyen 700 Ft), a kettő különbözete a számviteli el írások alapján árrés lehetne, de az Áfa-tv. szerint nem ez, ahhoz, hogy az áfa szerinti árrés legyen, úgy kell tekinteni, hogy az áfát is magában foglalja a 300 Ft-os különbözet, és így az áfa alapja 240 Ft lesz, a 25 százalékos áfa pedig 60 Ft.

A leírtakból következ en a példa esetében

- a kisebbítendő tag $(1000 - 60) = 940$ Ft lesz,

- a kivonandó tag 700 Ft,

- az Áfa-tv. szerinti árrés (az áfa alapja) 240 Ft,

- 25% áfa 60 Ft.

Tartalmában az árréstömeg-számításnál is hasonló módon kell eljárni.

És mit kell könyvelni?

Az utas által fizetett el leget: T 381, 384 - K 453, az el legben lévő kalkulált árrésáfát fizetendő áfaként: T 368 - K 467.

Az utazásszervezési szolgáltatáshoz igénybe vett szolgáltatásokat: T 52 - K 454, a belföldi szolgáltatások áfáját a költségként elszámolt összeg tartalmazza (áfával együtt könyvelendő), a külföldi szolgáltatásoknak az utazásszervező által megállapított, bevallott áfáját: T 52 - K 467 (az is költség).

El fordulhat, hogy az igénybe vett utazásszervezési szolgáltatást nemcsak árrésadóztatás hatálya alá tartozó szolgáltatásokhoz kapcsolódóan veszik igénybe, hanem normál adóztatás szerinti szolgáltatásokhoz is. Ez esetben az elzetesen felszámított, illetve az utazásszervező által felszámított áfa részben levonható. A levonható és a levonható áfa összegét arányosítással kell meghatározni. Az arányosítással meghatározott levonható áfát az egyéb ráfordítások között kell elszámolni.

Az utazásszervezési szolgáltatásnyújtás befejezésekor (amikor az utas visszaérkezik), a számviteli törvény előírásai szerint az ellenértéket számlázni kell, és az áfa nélküli ellenértéket kell árbevételként elszámolni. (Természetesen ezzel egyidejűleg kell az eredményt terhelő költségeket is elszámolni. Amennyiben azok már korábban felmerültek, költségként, ráfordításként elszámolásra kerültek, akkor az így elszámolt költségeket mint befejezetlen utazásszervezési szolgáltatást az év végén készletre kell venni!)

A külföldi szolgáltatók által teljesített szolgáltatásnyújtáshoz, termékértékesítéshez kapcsolódóan az áfát az utazásszervezőnek kellett 2010-ben is megállapítania, és azt 2010-ben sem vonhatta le. Ezen rendelkezés következtében a határon átnyúló szolgáltatások általános szabályából és az utazásszervezésre vonatkozó előírásokból. Így a jogszabályi helyet 2011-re csak pontosítani kellett.

Figyelem! Kérjük a válasz értelmezésénél a válaszadás időpontját (2011. július 14.) vegye figyelembe!

Személyszállítás utazásszervezőnél

Megjelent a Számviteli Levelek 309. számában (2014. július 24.), 6383. kérdésszám alatt

Kérdés: Utazásszervező szerződéskötés esetén személyszállításra. Szállást foglal utasai részére, viszont utazásszervezési szolgáltatást számláz az utas felé. Jól gondoljuk, hogy ebben az esetben nem közvetített szolgáltatásról van szó, hanem igénybe vett szolgáltatásról, emiatt nem csökkenthető az iparűzési adó alapja?

Válasz:

Jól gondolják! Sem a személyszállítás, sem a szállásfoglalás számlázott értéke nem kerül az utas felé továbbszámlázásra. Így sem az Szt., sem a Htv. közvetített szolgáltatással kapcsolatos követelményei nem teljesülnek.

Az Áfa-tv. 212. §-a alapján az utazásszervezési szolgáltatás teljesítéséhez szükséges, más adóalany által teljesített szolgáltatásnyújtáshoz, termékértékesítéshez kapcsolódóan megállapított adóra - mint elzetesen felszámított adóra - az utazásszervező adólevonási jogot nem alapíthat. Így az Áfa-tv. szerint sem lehet közvetített szolgáltatás. A személyszállítás, a szállásfoglalás számlázott, az elzetesen felszámított áfát is magában foglaló ellenértékét így az igénybe vett szolgáltatások költségei között kell elszámolni, azok összegével az iparűzési adó alapja nem csökkenthető.

Figyelem! Kérjük a válasz értelmezésénél a válaszadás időpontját (2014. július 24.) vegye figyelembe!

Utazási irodánál felmerült költségek áfája

Megjelent a Számvetési Levelek 308. számában (2014. július 10.), 6366. kérdésszám alatt

Kérdés:

Az utazási iroda a NAV-hoz történt bejelentkezés alapján az árrés szerinti adózást választotta. Az utakhoz közvetlenül nem kapcsolódó költségek (igénybe vett és közvetített szolgáltatások, bérleti díj stb.) áfája levonható, vagy ezen költségek 100%-a ráfordításként számolandó el? A cég eddig sohasem igényelte vissza ezeket az elzetesen felszámított áfáját, de 2009 óta görgeti maga el, mint a "következő időszakra átvitt" követelést.

Válasz:

[Olvassa el 6710-es válaszunkat is!](#)

Az Áfa-tv. 212. §-a alapján az utazásszervezési szolgáltatás teljesítéséhez szükséges, más adóalany által teljesített szolgáltatáshoz, termékértékesítéshez kapcsolódóan megállapított adóra - mint elzetesen felszámított adóra - az utazásszervező adólevonási jogot nem alapíthat, azaz nem vonhatja le, az az igénybe vett szolgáltatás, a megvásárolt termék bekerülési értékének része lesz.

A kérdésben nem ilyen szolgáltatásokról van szó! Ez esetben az Áfa-tv. 123. §-a elírási szerint kell eljárni.

A kérdésben nem derül ki, hogy az utazási iroda az utazásszervezési szolgáltatáson túlmenően végez-e más, adóköteles tevékenységet. Ha igen, akkor az áfaköteles szolgáltatásnyújtáshoz igénybe vett szolgáltatások (ilyen lehet a közvetített szolgáltatás!) elzetesen felszámított áfája levonható (visszaigényelhető) az egyébként fizetendő áfából.

Ha az utazási iroda végez más, áfaköteles tevékenységet is, és az elzetesen felszámított áfa megosztása a tételes elkülönítés szabályai szerint nem végezhető el, akkor - ha egyéb módszer nincsen - a meg nem osztható elzetesen felszámított áfát az Áfa-tv. 5. számú mellékletében meghatározott számítási módszer alkalmazásával kell arányosan megosztani.

Ha az utazási iroda áfaköteles tevékenységet nem végez, akkor a bármilyen jogcímen számlázott, elzetesen felszámított áfa nem vonható le, függetlenül attól, hogy közvetlenül kapcsolódik-e vagy sem az utazásszervezési tevékenységhez. Itt jegyezzük meg, az utazásszervezési szolgáltatás Áfa-tv. szerinti fogalmából az következik, hogy az utazásszervezési szolgáltatásnál közvetített szolgáltatás nem lehetséges (csak más, adóköteles tevékenységhez kapcsolódóan).

A leírtak alapján, ha az elzetesen felszámított áfa levonható, és annak összege meghaladja a fizetendő áfát, akkor az Áfa-tv. 186. §-ának (1)-(2) bekezdése szerint kell azt visszaigényelni, a 2009 óta történő görgetés bizonyára nem jogszerű. A kérdés alapján az is feltételezhető, hogy a

követelésként kimutatott elzetesen felszámított áfa legalább részben (de lehet, hogy teljes egészében) nem vonható le, akkor a korrekciót, a helyesbítést önellenőrzés keretében, a költségek módosításával kell visszamenőlegesen végrehajtani.

Figyelem! Kérjük a válasz értelmezésénél a válaszadás időpontját (2014. július 10.) vegye figyelembe!

Utazásszervezés áfájának elszámolása

Megjelent a Számvetési Levelek 307. számában (2014. június 19.), 6345. kérdésszám alatt

Kérdés: Utazásszervezéssel foglalkozó kft. az árrés szerinti adózást választotta. Negyedéves áfabevallóként a negyedév végén kiszámoljuk az árrésre jutó áfa összegét. Ezt hogyan kell könyvelni? Az árbevételt kell csökkenteni?

Válasz:

Az Áfa-tv. 207. §-a alapján az utazásszervezési szolgáltatás egyetlen szolgáltatás nyújtásának tekintendő. Az utazásszervezési szolgáltatásnyújtás befejezésekor (amikor az utas visszaérkezik) a számviteli elírások szerint az ellenértéket számlázni kell. A számlázott értéket elsődlegesen árbevételként kell elszámolni, majd az Áfa-tv. 210. §-ának (2) bekezdése alapján meg kell állapítani az árrés összegét és az árrés alapján a fizetendő áfát, amelynek összegével az árbevételként elszámolt összeget kell csökkenteni (T 91-92 - K 467).

Az Áfa-tv. 209. §-ának (2) bekezdése szerint az el legbővebb a fizetendő adót az az arányos rész tartalmazza, amely az utazásszervező által számított árrésnek felel meg.

A leírtak könyvelése:

- az utas által fizetett el legbővebb: T 384, 381 - K 453,
- = az el legbővebb árrése alapján fizetendő áfa: T 368 - K467,
- az utazásszervezés ellenértékének számlázása: T 311 - K 91-92,
- = az el legbővebbként megfizetett összeg beszámítása: T 453 - K 311,
- az árbevételben szereplő árrés fizetendő áfája: T 91-92 - K 467,
- = az el legbővebbként megfizetett árrés fizetendő áfája: T 467 - K 368.

Figyelem! Kérjük a válasz értelmezésénél a válaszadás időpontját (2014. június 19.) vegye figyelembe!

Utazásszervezési szolgáltatás értékesítése

Megjelent a Számvetési Levelek 219. számában (2010. április 15.), 4553. kérdésszám alatt

Kérdés: Társaságunk Magyarországon bejegyzett utazásszervező kft. Uniós országban bejegyzett utazásszervező cég által szervezett utazást értékesít Magyarországon magánszemélyek részére. Cégünk az utakat uniós országban bejegyzett cégtől megvásárolja, amely cég társaságunknak a költségeket (hajó, repülő, szállás stb.) utazásszervezés címén leszámllázza. Kérdéseim: 1. Az utazásszervezés költségeivel (hajó, repülő, szállás stb.) kapcsolatosan melyik cégnek keletkezik áfa-fizetési kötelezettsége? Az uniós országban bejegyzett cégnek vagy társaságunknak? Amennyiben társaságunknak kell fizetni, akkor az áfa levonásba helyezhető-e? 2. A társaságunk felé számlázott szervezési költségek (hajó, repülő, szállás stb.) **közvetített szolgáltatásnak** (815. szla.) vagy (52. szla.) anyagjellegű költségeknek minősülnek?

Válasz:

A kérdésben kifejtettekben az a valószínűsíthető, hogy a szóban forgó utazási tételeket (hajó, repülő, szállás stb.) csomagban, azaz egy szolgáltatásként értékesítik. Ez esetben a másik tagállambeli illetékes utazásszervező cég (a továbbiakban: külföldi cég) által a társaságuk részére nyújtott utazási szolgáltatás megítélésénél a szolgáltatásnyújtások teljesítési helyére vonatkozó általános - azaz a f) szabályként funkcionáló - áfa-elírásokat kell irányadónak tekinteni.

1/a. 2009. december 31-ig

F) szabály szerint a teljesítés helyét elsődlegesen a szolgáltatás nyújtójának székhelye, állandó telephelye határozta meg, ami a kérdéses esetben egy másik uniós tagállam. E körülményre tekintettel a külföldi cégnek az illetékes szerinti ("saját") tagállamban érvényes adókulccsal kellett számláznia utazási szolgáltatását, a számlában áthárított áfa összegét pedig társaságuk a külföldi cég illetékes szerinti tagállamban - a tagállam által kialakított szabályok szerinti külön eljárási rend keretében - téríthette vissza.

1/b. 2010. január 1-jétől

A csomagban - tehát egy szolgáltatásként - nyújtott utazási szolgáltatásoknál 2010. január 1-jétől kezdődően is a szolgáltatásnyújtások teljesítési helyére vonatkozó általános szabályok szerint kell eljárni. A f) szabály azonban a jelzett időponttól megváltozott [I. Áfa-tv. 37. §-ának (1) bekezdése], amelynek értelmében - az adóalanyok közötti szolgáltatásnyújtások esetében! - teljesítési helynek már nem a szolgáltatás nyújtójának, hanem a szolgáltatást igénybe vevő adóalanynak a székhelye, állandó telephelye minősül.

Az új szabályozásnak megfelelően a jelzett időponttól a külföldi cég társaságuk részére végzett utazásicsomag-értékesítése (mint utazási szolgáltatás) Magyarországon adózik, és ha a külföldi cég hazánkban gazdasági céllal nem telepedett le, akkor az ezen jogügylet utáni adófizetési kötelezettség is a társaságukat terheli [Áfa-tv. 140. § a) pont]. Amennyiben társaságuk a külföldi

cég szolgáltatását az Áfa-tv. XV. fejezete szerinti különös szabályokkal érintett utazásszervezési tevékenysége érdekében veszi igénybe (és ez szinte bizonyos, hiszen a vásárolt utazási csomagot a kérdésben leírtak szerint társaságuk Magyarországon, magánszemélyek részére értékesíti), akkor az ezen igénybe vett szolgáltatás után fordított adózás keretében megfizetendő áfa tekintetében adólevonási joggal nem élhet (Áfa-tv. 212. §). Az így le nem vont áfa összege ugyanakkor a társaság utazásszervezési szolgáltatásainak [Áfa-tv. 206. § (1) bekezdés a) pont] árrését mint adóalapot [Áfa-tv. 210. § (1) bekezdés] csökkenti.

Az 1/a) és 1/b) pontoktól eltér áfakonzekvencia csak abban az esetben adódhatna, ha a felek a közöttük lévő szerződés(ek)ben az utazással összefüggő egyes szolgáltatáselemekre (hajó, repülő, szállás stb.) külön állapodnának meg, és azokat ennek megfelelően külön is számláznák. Ekkor az egyes szolgáltatáselemek önálló, egymástól független szolgáltatásnyújtásoknak minősülnek, amelyeket külön-külön - a rájuk vonatkozó teljesítési hely szabályokat önállóan alkalmazva - kellene megítélni. Ennek részleteire azonban jelen válaszukban nem térünk ki, a kérdésben leírtak ugyanis nem erre az eshetőségre utalnak.

A külföldi utazásszervező cég által a társaság felé számlázott utazásszervezési szolgáltatás csak akkor minősülhet a kérdező társaságnál közvetített szolgáltatásnak, ha teljesülnek az Szt. 3. §-a (4) bekezdésének 1. pontjában elírt követelmények. Ebből az következik, hogy a magyarországi vevővel kötött szerződésből a közvetítés lehetősége, vevő részére adott számlából a közvetítés ténye egyértelműen megállapítható legyen, mi és mennyi a külföldi utazásszervező közvetített, illetve a magyar utazásszervező saját szolgáltatása. További számviteli követelmény az, hogy a külföldi utazásszervező közvetítésre kerülő számlája és a magyar utas számára adott számla között a közvetlen kapcsolat a magyar utazásszervező készletnyilvántartásában biztosított legyen.

Ha ezen feltételek nem teljesülnek, akkor a külföldi utazásszervező szolgáltatását igénybe vett szolgáltatások értékeként kell elszámolni, az 52. számlacsoportban. (Csomagban történő, nem egyetlenegy utazáshoz kapcsolódó szolgáltatás esetében szinte elképzelhetetlen a közvetlen kapcsolat biztosítása.)

Figyelem! Kérjük a válasz értelmezésénél a válaszadás időpontját (2010. április 15.) vegye figyelembe!

Utazási irodánál felmerült költségek áfája

Megjelent a Számviteli Levelek 328. számában (2015. július 16.), 6710. kérdésszám alatt

Kérdés: A 6366. kérdésszám alatt megjelent válaszban azt írták, hogy az utazási iroda nem vonhatja le a rezsiköltség áfáját. Helyes volt a válaszuk?

Válasz:

A kérdésben leírtak a válasz körültekintőbb megfogalmazását igénylik. A Számviteli Levelek 308. számában a 6366. kérdést feltevére arra kérdezték rá, hogy az utakhoz közvetlenül nem

kapcsolódó költségek (igénybe vett és közvetített szolgáltatások, bérleti díj stb.) áfája levonható-e, vagy ezen költségek 100 százaléka ráfordításként számolandó el? A zárójelben megjelölt költségek azonban nem tekinthetők egyértelműen rezsiköltségeknek. Nem lehet rezsiköltségeknek minősíteni az igénybe vett és közvetített szolgáltatások értékét. (Ez egyébként arra utal, hogy a kérdező cég az utazásszervezési szolgáltatásnyújtáson túlmenően más tevékenységet is végez, amelyről nem tudjuk, hogy adóköteles vagy adómentes tevékenység!)

A klasszikus értelemben vett rezsiköltségek (például az utazási irodák költetésével, fenntartásával kapcsolatosan beszerzett termékek, igénybe vett szolgáltatások, az utazási iroda bérleti díja stb.) áfájára azonban vissza kell térni!

Az utazásszervezési szolgáltatás végül is - a különös szabályok alapján - adóköteles tevékenység, amelynél az áfa alapja az Áfa-tv. 210. §-a alapján az utazásszervező árrese, amelyet a törvény előírása alapján kell megállapítani.

Az Áfa-tv. 120. §-ának a) pontja alapján abban a mértékben, amilyen mértékben az adóalany - ilyen minőségében - a terméket, a szolgáltatást adóköteles termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása érdekében használja, egyéb módon hasznosítja, jogosult arra, hogy az általa fizetendő adóból azt az adót, amelyet a termék beszerzéséhez, szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódóan egy másik adóalany - ideértve az Eva-tv. hatálya alá tartozó személyt, szervezetet is - rá áthárított.

A hivatkozottakból az következik, hogy az Áfa-tv. 206. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint az utazásszervezési szolgáltatás teljesítéséhez az adóalany által a saját nevében, de az utas javára megrendelten, más adóalany vagy adóalanyok által teljesített szolgáltatásnyújtás, termékértékesítés (így különösen személyszállítás, szálláshely-szolgáltatás, ellátás és idegenvezetés) áfája nem vonható le. Azon termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás esetében felszámított áfája viszont az Áfa-tv. 120. §-a alapján levonható (illetve - indokolt esetben - a 123. § alapján megosztható), amely termékbeszerzések, igénybe vett szolgáltatások fedezete az utazásszervezési szolgáltatásnyújtás árrese.

A 6366. kérdésnél csak az Áfa-tv. 212. §-ában foglaltakat vettük figyelembe, a klasszikus rezsiköltséggel nem foglalkoztunk. Ezért a Számviteli Levelek 308. számában a 6366. kérdésre adott válaszunk kiegészítéseként a jelen válaszban leírtakat is kérjük figyelembe venni.

Figyelem! Kérjük a válasz értelmezésénél a válaszadás időpontját (2015. július 16.) vegye figyelembe!